

1. Identificación da programación

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36015101	da Cañiza	Cañiza (A)	2023/2024

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
TMV	Transporte e mantemento de vehículos	CMTMV02	Electromecánica de vehículos automóbiles	Ciclos formativos de grao medio	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0453	Sistemas auxiliares do motor	2023/2024	14	245	293
MP0453_12	Sistemas auxiliares dos motores otto	2023/2024	14	123	147
MP0453_22	Sistemas auxiliares dos motores diésel	2023/2024	14	122	146

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	MARCOS OTERO MARIL
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

A.-A CONEXIÓN CO ENTORNO PRODUCTIVO.

Dada a zona onde se atopa situado xeográficamente o noso centro, o alumnado que aquí se forma realiza as súas prácticas(módulo de FCT) en talleres da zona e outras limítrofes coma Pontearreas,O Porriño,Crecente,Arbo,Padrenda e a propia cidade de Vigo.Moitos dos nosos ex-alumnos traballaron ou fano na actualidade na empresa Citroën do grupo PSA.Tamén noutros talleres da zona.En bastantes ocasións as empresas contratan ó alumnado que realiza a FCT nas mesmas;se ben é certo que na actualidade coa crise que padecemos no sector no é tan doado. Manifestar, en líneas xerais , a colaboración co Centro da maioría destes pequenos talleres e empresas.En algunha ocasión , por demanda de alumnado e dada a polivalencia do perfil deste Ciclo Formativo,fíxose a FCT no parque eólico da Zona da Paradanta da empresa Acciona,onde traballan exalumnos facendo operacións de mantemento.

B.-A competencia xeral do título de técnico en electromecánica de vehículos consiste en realizar operacións de montaxe e desmontaxe de accesorios, mantemento e transformacións nas distintas áreas que conforman o vehículo:mecánica,neumática,hidráulica e electricidade do sector da automoción.Axustándose ós procedementos e tempos establecidos,cumprindo as especificacións de calidade,seguridade e protección ambiental.As competencias profesionais,sociais e persoais son as seguintes:

- 1.-Seleccionar os procesos de reparación interpretando a documentación técnica incluída en manuais e catálogos do fabricante.
- 2.-Localizar avarías nos distintos tipos de sistemas que conforman o vehículo usando para elo os distintos equipos e instrumentos de comprobación e diagnose.
- 3.-Reparación do motor térmico e os seus sistemas auxiliares utilizando as técnicas prescritas polo fabricante.
- 4.-Reparación de conxuntos e subsistemas eléctricos-electrónicos do vehículo tendo en conta as técnicas de reparación dadas polo fabricante.
- 5.-Substituír e axustar elementos dos sistemas de dirección e suspensión do vehículo.
- 6.-Reparar sistemas de transmisión de forzas e freos aplicando as técnicas prescritas polo fabricante.
- 7.-Comprobar os resultados das intervencións feitas e comparar parámetros de calidade establecidos pola normativa.
- 8.-Aplicar procedementos de prevención de riscos laborais e de protección ambiental,de acordo coa normativa establecida.
- 9.-Cumprir os obxectivos da empresa,colaborando co equipo de traballo,actuando cos principios de responsabilidade e tolerancia.
- 10.-Resolver problemas e tomar decisións individuais seguindo as normas e os procedementos establecidos,dentro do seu ámbito de competencia.
- 11.-Adaptación ós distintos postos de traballo e ás novas situacións laborais orixinadas polos cambios tecnolóxicos e organizativos nos procesos productivos.
- 12.-Exercer os dereitos e cumprir as obrigas derivadas das relacións laborais,de acordo co establecido na lexislación vixente.
- 13.-Crear e xestionar unha pequena empresa ou taller,realizando un estudo da viabilidade dos produtos,planificación da produción e comercialización.
- 14.-Xestionar e analizar as oportunidades de emprego,autoemprego e formación/aprendizaxe.
- 15.-Participar na vida económica,social e cultural,baixo os principios dunha actitude crítica e responsabel.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)	Resultados de aprendizaxe					Resultados de aprendizaxe				
					MP0453_12					MP0453_22				
					RA1	RA2	RA3	RA4	RA5	RA1	RA2	RA3	RA4	RA5
1	Estudo dos sistemas de acendido	Acendidos mecánicos,electromecánicos e electrónicos	57	20	X	X	X	X	X					
2	Sistemas de alimentación en Motores Otto	Combustibles,carburadores,inxeccións mecánicas, electromecánicas electronicas(analóxicas e dixitais), sobrealimentación en motores otto	90	30	X	X	X	X	X					
3	Inxección Diesel	Combustibles e tipos e inxección	126	40						X	X	X	X	X
4	Sistemas de sobrealimentación en motores diesel		20	10							X	X	X	X
Total:			293											

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	Estudo dos sistemas de acendido	57

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Caracteriza o funcionamento dos sistemas auxiliares nos motores otto, para o que interpreta as variacións dos seus parámetros e a funcionalidade dos elementos que os constitúen.	NO
RA2 - Localiza avarías nos sistemas auxiliares dos motores otto, tendo en conta a relación entre os síntomas, os efectos e as súas causas.	NO
RA3 - Mantén os sistemas auxiliares do motor de ciclo otto, para o que interpreta e aplica procedementos establecidos segundo as especificacións técnicas.	NO
RA4 - Mantén os sistemas de sobrealimentación e anticontaminación dos motores otto, para o que interpreta os valores obtidos nas probas de funcionamento do motor.	NO
RA5 - Aplica as normas de prevención de riscos laborais e de protección ambiental, e identifica os riscos asociados, así como as medidas e os equipamentos para os previr.	SI

4.1.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Coñecer os distintos tipos de acendido	1	Coñecer os distintos tipos de acendidos	6,0
2.1 Funcionamento dos acendidos electromecánicos.	2	Coñecer o funcionamento dos acendidos electromecánicos	8,0
3.1 Coñecer o funcionamento dos acendidos por xeneración de impulsos	3	Acendidos por xeneración de impulsos	10,0
4.1 Coñecer o funcionamento dos compoñentes dos acendidos programados.	4	Acendidos programados,	8,0
5.1 Saber comprobar individualmente ,cós útiles axeitados cada un dos compoñentes dos distintos tipos de acendido	5	Comprobación dos compoñentes	10,0
6.1 Saber realizar as operacións de posta a punto do acendido utilizando os medios axeitados.(lámpada estroboscópica e de posta a punto serie)	6	Posta a punto dos acendidos no motor.	15,0
TOTAL			57

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA1.2 Identifícanse os elementos que constitúen os sistemas de acendemento e os seus parámetros característicos.	● PE.1 - Sobre vehículo ou maqueta	S	20
CA1.3 Identifícanse os elementos que compoñen os sistemas de alimentación dos motores de gasolina e de GLP.	● TO.1 - O propio vehículo	S	2
CA1.8 Manifestouse un especial interese pola tecnoloxía do sector.	● TO.2 - Tecnoloxía do sector	S	2
CA2.1 Comprobouse se existen rúidos anómalos, tomas de aire ou perdas de combustible.	● TO.3 - Vehículo ou maqueta	S	2
CA2.2 Identificouse o elemento ou sistema que presente a disfunción.	● LC.1 - Sistemas ou elementos con avarías	S	3
CA2.3 Seleccionouse e interpretouse a documentación técnica	● LC.2 - A documentación técnica	S	5

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA2.4 Seleccionouse o equipamento de medida ou control, e efectuouse a súa posta en servizo.	• LC.3 - Equipamento de control	S	5
CA2.5 Efectuouse a conexión do equipamento nos puntos de medida correctos, para o que se realizou a toma de parámetros necesarios.	• LC.4 - Conexiónado nos puntos correctos de testeo.	S	4
CA2.7 Comparáronse os valores obtidos nas comprobacións cos estipulados na documentación.	• LC.5 - Os valores obtidos comparados cos prescritos na documentación técnica	S	2
CA2.8 Determinouse o elemento ou elementos que cumpra substituír ou reparar.	• LC.6 - Elementos que se deban sustituir ou reparar	S	2
CA2.9 Identifícanse as causas da avaría.	• LC.7 - Causa da avaría	S	2
CA2.10 Planificouse de xeito metódico a realización das actividades en previsión de posibles dificultades.	• LC.8 - Realización de actividades prevendo posibles dificultades.	S	2
CA3.1 Interpretouse a documentación técnica e determinouse o proceso de desmontaxe e montaxe dos elementos que constitúen os sistemas de acendemento e alimentación do motor otto.	• LC.9 - Esquemas eléctricos sobre a UD	S	3
CA3.2 Seleccionáronse os medios, as ferramentas e os utensilios necesarios en función do proceso de desmontaxe e montaxe.	• LC.10 - Os equipos e ferramentas precisos para o montaxe e desmontaxe	S	2
CA3.3 Realizouse a secuencia de operacións de desmontaxe e montaxe, seguindo a establecida na documentación técnica.	• LC.11 - Operacións de desmontaxe e montaxe	S	3
CA3.4 Verificouse o estado dos compoñentes.	• TO.4 - Comprobación dos mesmos.	S	2
CA3.5 Realizáronse os axustes de parámetros estipulados na documentación técnica.	• LC.12 - Axuste ata os parámetros prescritos	S	2
CA3.7 Verificouse que tras as operacións realizadas se restituía a funcionalidade requirida.	• TO.5 - As operacións feitas.	S	2
CA3.8 Efectuáronse as operacións coa orde e a limpeza requiridas.	• TO.6 - As operacións coa limpeza e orde requiridos	S	1
CA4.6 Relaciónáronse os procesos de combustión dos motores otto cos residuos contaminantes xerados.	• LC.13 - Os residuos xerados	S	2
CA4.9 Aplicáronse normas de uso en equipamentos e medios durante o proceso de traballo.	• TO.7 - Comportamento nas operacións do taller	S	1
CA4.10 Tívoise unha actitude ordenada e metódica na realización das actividades.	• TO.8 - Actitude diaria	S	1
CA5.1 Identifícanse os riscos e o nivel de perigo que supón a manipulación de materiais, ferramentas, utensilios e máquinas da área de electromecánica dun taller.	• TO.9 - Comportamento na aula taller	S	2
CA5.2 Descríbense as medidas de seguridade e de protección persoal e colectiva que cumpra adoptar na execución das operacións da área de electromecánica.	• PE.2 - As medidas de protección e seguridade así coma protección colectiva.	S	20
CA5.3 Identifícanse as causas máis frecuentes de accidentes na manipulación dos materiais, as ferramentas e os equipamentos de traballo empregados nos procesos de electromecánica do vehículo.	• TO.10 - A maquinaria e as ferramentas	S	4
CA5.4 Valorouse a orde e a limpeza das instalacións e dos equipamentos como primeiro factor de prevención de riscos.	• TO.11 - Orden e limpeza dos equipamentos e instalacións.	S	2
CA5.5 Clasifícanse os residuos xerados para a súa retirada selectiva.	• TO.12 - A retirada selectiva no almacén de residuos	S	1
CA5.6 Cumpriuse a normativa de prevención de riscos laborais e de protección ambiental nas operacións realizadas.	• TO.13 - Comportamento na aula taller	S	1
TOTAL			100

4.1.e) Contidos

Contidos
Combustibles utilizados e as súas características.
Sistemas de admisión e de escape: tipos de colectores de admisión variable e de escape.

Contidos
<p>Sistemas de acendemento: por platinos, electrónico indutivo e hall, e electrónico integral nas súas distintas versións.</p> <p>Elementos dos sistemas de alimentación de combustible dos motores otto: fundamentos de carburación en motores de dous tempos; inxección indirecta e directa.</p> <p>Parámetros característicos dos sistemas de alimentación.</p> <p>Identificación de síntomas e disfuncións.</p> <p>Diagramas guiados de diagnose.</p> <p>Interpretación e manexo de documentación técnica.</p> <p>Toma e interpretación de datos.</p> <p>Interpretación de documentación técnica.</p> <p>Uso e posta a punto de equipamentos e medios.</p> <p>Procesos de desmontaxe, montaxe e reparación.</p> <p>Parámetros que cómpre axustar nos sistemas.</p> <p>Métodos e técnicas de comprobación dos compoñentes dos sistemas.</p> <p>0Procesos de desmontaxe e montaxe.</p> <p>Métodos e técnicas de mantemento.</p> <p>Normas de seguridade laboral e protección ambiental.</p> <p>Riscos inherentes aos procesos e ao manexo de equipamentos e máquinas.</p> <p>Prevención e protección colectiva.</p> <p>Equipamentos de protección individual.</p> <p>Sinalización e seguridade no taller: fichas de seguridade.</p> <p>Xestión ambiental: almacenamento e retirada de residuos.</p> <p>Procesos de desmontaxe e montaxe de motores e sistemas de refrixeración e lubricación.</p>

4.1.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Coñecer os distintos tipos de acendidos - Sistemas de acendido	<ul style="list-style-type: none"> Exposición oral dos contidos teóricos, facendo uso dos recursos dispoñibles. 	<ul style="list-style-type: none"> Recollida de información. Dominio da teoría dos acendidos. 	<ul style="list-style-type: none"> Información recollida polo alumnado 	<ul style="list-style-type: none"> Pizarra, proxector, animacións sobre o tema, vídeos, simulacións, etc Recursos dixitais 	<ul style="list-style-type: none"> LC.1 - Sistemas ou elementos con avarías LC.2 - A documentación técnica LC.3 - Equipamento de control LC.4 - Conexiónado nos puntos correctos de testeo. LC.9 - Esquemas eléctricos sobre a UD LC.12 - Axuste ata os parámetros prescritos LC.13 - Os residuos xerados PE.1 - Sobre vehículo ou maqueta PE.2 - As medidas de protección e seguridade así coma protección colectiva. TO.1 - O propio vehículo TO.2 - Tecnoloxía do sector TO.3 - Vehículo ou maqueta TO.4 - Comprobación dos mesmos. TO.5 - As operacións feitas. TO.6 - As operacións coa limpeza e orde requeridos TO.7 - Comportamento nas operacións do taller TO.8 - Actitude diaria TO.10 - A maquinaria e as ferramentas TO.11 - Orden e limpeza dos equipamentos e instalacións. TO.13 - Comportamento na aula taller 	6,0

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Coñecer o funcionamento dos acendidos electromecánicos - Acendido electromecánicos	<ul style="list-style-type: none"> Exposición oral dos contidos teóricos utilizando os recursos disponibles. 	<ul style="list-style-type: none"> Recoller información destes sistemas. 	<ul style="list-style-type: none"> Información recollida polo alumno. Atención as regulacións do sistema. 	<ul style="list-style-type: none"> Encerado ou , presentacións animadas, videos, programas de simulación e diagnose. Delcos-distribuidores de acendido. Esquemas eléctricos do sistema. Recursos dixitais 	<ul style="list-style-type: none"> LC.1 - Sistemas ou elementos con avarías LC.2 - A documentación técnica LC.3 - Equipamento de control LC.4 - Conexiónado nos puntos correctos de testeo. LC.5 - Os valores obtidos comparados cos prescritos na documentación técnica LC.6 - Elementos que se deban substituír ou reparar LC.7 - Causa da avaría LC.10 - Os equipos e ferramentas precisos para o montaxe e desmontaxe LC.11 - Operacións de desmontaxe e montaxe LC.12 - Axuste ata os parámetros prescritos LC.13 - Os residuos xerados PE.1 - Sobre vehículo ou maqueta TO.2 - Tecnoloxía do sector TO.3 - Vehículo ou maqueta TO.4 - Comprobación dos mesmos. TO.5 - As operacións feitas. TO.6 - As operacións coa limpeza e orde requeridos TO.7 - Comportamento nas operacións do taller TO.8 - Actitude diaria TO.10 - A maquinaria e as ferramentas TO.11 - Orden e limpeza dos equipamentos e instalacións. TO.13 - Comportamento na aula taller 	8,0

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Acendidos por xeneración de impulsos - Coñecer o funcionamento dos acendidos por xeneración de impulso	<ul style="list-style-type: none"> Exposición oral dos contidos teóricos, utilizando os recursos dispoñibles 	<ul style="list-style-type: none"> Recoller información. 	<ul style="list-style-type: none"> Información recollida polo alumnado. 	<ul style="list-style-type: none"> Proxector, encerado, vídeos, animacións, programas de simulación e diagnose, presentacións en power point. Recursos dixitais 	<ul style="list-style-type: none"> LC.2 - A documentación técnica LC.3 - Equipamento de control LC.4 - Conxectivo nos puntos correctos de teste. LC.6 - Elementos que se deban substituír ou reparar LC.7 - Causa da avaría LC.10 - Os equipos e ferramentas precisos para o montaxe e desmontaxe LC.11 - Operacións de desmontaxe e montaxe LC.12 - Axuste ata os parámetros prescritos LC.13 - Os residuos xerados PE.1 - Sobre vehículo ou maqueta TO.2 - Tecnoloxía do sector TO.3 - Vehículo ou maqueta TO.4 - Comprobación dos mesmos. TO.5 - As operacións feitas. TO.6 - As operacións coa limpeza e orde requiridos TO.7 - Comportamento nas operacións do taller TO.8 - Actitude diaria TO.10 - A maquinaria e as ferramentas TO.11 - Orden e limpeza dos equipamentos e instalacións. TO.13 - Comportamento na aula taller 	10,0

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Acendidos programados, - coñecer o funcionamento deste tipo de acendidos	<ul style="list-style-type: none"> Exposición oral dos contidos teóricos, utilizando os recursos disponibles. Demostracións prácticas na aula taller por grupos. 		<ul style="list-style-type: none"> Búsqueda de documentación deste tipo de acendidos. Recollida de información do sistema. 	<ul style="list-style-type: none"> Encerado,proyector, presentacións,videos, animacións,simulación e diagnose.Manuais. Recursos dixitais 	<ul style="list-style-type: none"> LC.2 - A documentación técnica LC.3 - Equipamento de control LC.4 - Conexiónado nos puntos correctos de testeo. LC.6 - Elementos que se deban substituir ou reparar LC.7 - Causa da avaría LC.8 - Realización de actividades prevendo posibles dificultades. LC.12 - Axuste ata os parámetros prescritos LC.13 - Os residuos xerados PE.1 - Sobre vehículo ou maqueta TO.2 - Tecnoloxía do sector TO.3 - Vehículo ou maqueta TO.4 - Comprobación dos mesmos. TO.5 - As operacións feitas. TO.6 - As operacións coa limpeza e orde requeridos TO.7 - Comportamento nas operacións do taller TO.8 - Actitude diaria TO.11 - Orden e limpeza dos equipamentos e instalacións. TO.13 - Comportamento na aula taller 	8,0

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Comprobación dos compoñentes - Comprobación individual dos distintos compoñentes cos útiles axeitados	<ul style="list-style-type: none"> Comprobación de compoñentes na aula-taller. Técnicas de comprobación dos distintos compoñentes dos sistemas de acendido. 	<ul style="list-style-type: none"> Recoller información e realizar as comprobacións e distintas verificacións dos compoñentes. 	<ul style="list-style-type: none"> Comprobar e cotexar os distintos compoñentes. Realizar axustes necesarios. Regulacións de contactos, entreferrocomprobar resistencias, tensións e illamentos de masa. Recoller información, esquemas eléctricos dos distintos sistemas. 	<ul style="list-style-type: none"> Material de prácticas no taller. Maquetas. Vehículos. Recursos dixitais 	<ul style="list-style-type: none"> LC.2 - A documentación técnica LC.3 - Equipamento de control LC.4 - Conexiónado nos puntos correctos de teste. LC.6 - Elementos que se deban substituír ou reparar LC.7 - Causa da avaría LC.10 - Os equipos e ferramentas precisos para o montaxe e desmontaxe LC.12 - Axuste ata os parámetros prescritos LC.13 - Os residuos xerados PE.1 - Sobre vehículo ou maqueta TO.2 - Tecnoloxía do sector TO.3 - Vehículo ou maqueta TO.4 - Comprobación dos mesmos. TO.5 - As operacións feitas. TO.6 - As operacións coa limpeza e orde requeridos TO.7 - Comportamento nas operacións do taller TO.8 - Actitude diaria TO.10 - A maquinaria e as ferramentas TO.11 - Orden e limpeza dos equipamentos e instalacións. TO.13 - Comportamento na aula taller 	10,0

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Posta a punto dos acendidos no motor. - Realización das postas a punto do motor utilizando lámpada de probas e estroboscópica	<ul style="list-style-type: none"> Explicación teórico-práctica a todo o grupo de alumnos. Realizar demostración práctica e correccións de parámetros en grupo reducidos. 	<ul style="list-style-type: none"> Recollida de información e realización de posta a punto correctamente, respetando as normas de hixiene e seguridade aplicadas o sistema de acendido. 	<ul style="list-style-type: none"> Información recollida polo alumno. Prácticas de postas a punto e variacións nos avances, controles de ángulos de leva e cierre, axustes necesarios de ser o caso. 	<ul style="list-style-type: none"> Material do taller, maquetas e vehículos con distintos tipos de sistema de acendido. Recursos dixitais 	<ul style="list-style-type: none"> LC.2 - A documentación técnica LC.3 - Equipamento de control LC.4 - Conexiónado nos puntos correctos de testeo. LC.6 - Elementos que se deban substituír ou reparar LC.7 - Causa da avaría LC.10 - Os equipos e ferramentas precisos para o montaxe e desmontaxe LC.12 - Axuste ata os parámetros prescritos LC.13 - Os residuos xerados PE.1 - Sobre vehículo ou maqueta TO.2 - Tecnoloxía do sector TO.3 - Vehículo ou maqueta TO.4 - Comprobación dos mesmos. TO.5 - As operacións feitas. TO.6 - As operacións coa limpeza e orde requeridos TO.7 - Comportamento nas operacións do taller TO.8 - Actitude diaria TO.9 - Comportamento na aula taller TO.10 - A maquinaria e as ferramentas TO.11 - Orden e limpeza dos equipamentos e instalacións. TO.12 - A retirada selectiva no almacén de residuos TO.13 - Comportamento na aula taller 	15,0
TOTAL						57,0

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	Sistemas de alimentación en Motores Otto	90

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Caracteriza o funcionamento dos sistemas auxiliares nos motores otto, para o que interpreta as variacións dos seus parámetros e a funcionalidade dos elementos que os constitúen.	NO
RA2 - Localiza avarías nos sistemas auxiliares dos motores otto, tendo en conta a relación entre os síntomas, os efectos e as súas causas.	NO
RA3 - Mantén os sistemas auxiliares do motor de ciclo otto, para o que interpreta e aplica procedementos establecidos segundo as especificacións técnicas.	SI
RA4 - Mantén os sistemas de sobrealimentación e anticontaminación dos motores otto, para o que interpreta os valores obtidos nas probas de funcionamento do motor.	SI
RA5 - Aplica as normas de prevención de riscos laborais e de protección ambiental, e identifica os riscos asociados, así como as medidas e os equipamentos para os previr.	SI

4.2.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Familiarizarse e coñecer os distintos sistemas de alimentación de gasolina e aire nos diferentes motores.	1	Alimentación nos motores Otto	7,0
2.1 Coñecer o funcionamento deste sistema de alimentación ,comprobacións e axustes correspondentes. 2.2 Comprobación e axuste dos gases de escape(CO)	2	Carburación.	8,0
3.1 Desmontaxe e montaxe dos compoñentes 3.2 Coñecer o funcionamento do sistema de inxección mecánicos e electromecánicos así coma as súas comprobacións	3	Inxección mecánica e electromecánica	15,0
4.1 Identificar os distintos tipos de inxección electronica e seus compoñentes	4	A inxección electrónica	18,0
5.1 Coñecer o funcionamento dos sistemas de sobrealimentación do motor otto	5	Sobrealimentación no motor otto	6,0
6.1 Ser quen de comprobar,utilizando os útiles de traballo correspondente,o correcto funcionamento dos distintos compoñentes,sensores e actuadores. 6.2 Utilizando a diagnose corresponde comprobar parámetros e reprogramar actuadores de ser necesario. 6.3 Detección de avarías e solucións axeitadas seguindo o protocolo. 6.4 Utilización de esquemas dos distintos actuadores,sensores e UEC motor. 6.5 Comprobar sobrealimentación.Controlar parámetros e axustar de ser o caso	6	Comprobacións dos sistemas de alimentación de combustible na inxección de gasolina	36,0
TOTAL			90

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA1.1 Identifícanse as características dos combustibles utilizados nos motores de gasolina e de gas licuado de petróleo (GLP).	• PE.1 - Características dos combustibles empregados en motores Otto	S	8

Cráterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA1.3 Identifícanse os elementos que compoñen os sistemas de alimentación dos motores de gasolina e de GLP.	• PE.2 - Elementos que forman o sistema de alimentación.	S	8
CA1.4 Defínense os parámetros dos sistemas de alimentación dos motores de gasolina: presións, caudais, temperaturas, etc.	• PE.3 - Distintos parámetros, presións, caudais, etc.	S	8
CA1.5 Identifícanse os sensores, os actuadores e as unidades de xestión que interveñen nos sistemas de inxección de gasolina e de GLP.	• LC.1 - Sensores, actuadores, unidades de control dos sistemas de inxección	N	2
CA1.6 Relaciónanse os parámetros de funcionamento do sistema de inxección de gasolina (tensión, resistencia, sinais e curvas características, etc.) coa funcionalidade deste.	• PE.4 - Parámetros de funcionamento dos distintos sistemas de inxección	S	6
CA1.7 Establecese a secuencia das fases de funcionamento do motor de gasolina (arranque en frío, postarranque, aceleración e corte en retención, etc.), e interpretáronse as súas características máis importantes.	• PE.5 - Secuencias de funcionamento das distintas fases	S	10
CA1.8 Manifestouse un especial interese pola tecnoloxía do sector.	• TO.1 - Tecnoloxía do sector da Automoción	S	2
CA2.1 Comprobase se existen rúidos anómalos, tomas de aire ou perdas de combustible.	• LC.2 - Rúidos anómalos, perdas de combustible ou tomas de aire	S	3
CA2.2 Identifícase o elemento ou sistema que presente a disfunción.	• LC.3 - Sistema ou elemento a tratar.	N	1
CA2.3 Seleccionouse e interpretouse a documentación técnica	• LC.4 - Distintos tipos de documentación técnica	N	2
CA2.4 Seleccionouse o equipamento de medida ou control, e efectuouse a súa posta en servizo.	• LC.5 - Equipos de diagnose e comprobacións.	S	1
CA2.5 Efectuouse a conexión do equipamento nos puntos de medida correctos, para o que se realizou a toma de parámetros necesarios.	• TO.2 - Toma de parámetros a través dos equipos de diagnose nos puntos e tomas axeitados	S	1
CA2.6 Extraeuse a información das unidades de xestión electrónica.	• LC.6 - Información obtida das Unidades de Control.	S	1
CA2.7 Comparáronse os valores obtidos nas comprobacións cos estipulados na documentación.	• LC.7 - Comparar valores obtidos cos estipulados na documentación técnica	S	2
CA2.8 Determinouse o elemento ou elementos que cumpra substituír ou reparar.	• LC.8 - Elemento/as dañados a substituír	S	2
CA2.9 Identifícanse as causas da avaría.	• LC.9 - Motivos da avaría.	S	2
CA3.1 Interpretouse a documentación técnica e determinouse o proceso de desmontaxe e montaxe dos elementos que constitúen os sistemas de acendemento e alimentación do motor otto.	• LC.10 - Proceso de desmontaxe/montaxe con documentación técnica.	N	1
CA3.2 Seleccionáronse os medios, as ferramentas e os utensilios necesarios en función do proceso de desmontaxe e montaxe.	• TO.3 - Medios e ferramentas empregadas nas distintas operacións levadas a cabo.	S	1
CA3.3 Realizouse a secuencia de operacións de desmontaxe e montaxe, seguindo a establecida na documentación técnica.	• TO.4 - As operacións establecidas na documentación técnica.	S	1
CA3.4 Verifícase o estado dos compoñentes.	• LC.11 - Estados dos compoñentes.	S	2
CA3.5 Realizáronse os axustes de parámetros estipulados na documentación técnica.	• TO.5 - Axustes e parámetros establecidos na documentación correspondente	S	2
CA3.6 Borráronse as memorias de avarías das unidades de mando e efectuouse a recarga.	• TO.6 - Memoria das avarías nas UEC.	S	1
CA3.7 Verifícase que tras as operacións realizadas se restituía a funcionalidade requirida.	• LC.12 - As operacións feitas surtiron o efecto buscado.	S	2
CA3.8 Efectuáronse as operacións coa orde e a limpeza requiridas.	• TO.7 - Limpeza e orden requirida	S	1
CA4.1 Interpretáronse as características dos sistemas de sobrealimentación utilizados nos motores otto.	• LC.13 - Características destes elementos.	S	2
CA4.2 Identifícanse os elementos que compoñen o sistema de sobrealimentación do motor otto.	• LC.14 - Elementos dos sistemas de sobrealimentación deste tipo de motores	S	2
CA4.3 Descríbense as características dos sistemas anticontaminación utilizados nos motores otto.	• LC.15 - Teoría da unidade didáctica	S	2

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exigibles	Peso cualificación (%)
CA4.4 Diagnosticáronse posibles disfuncións no sistema de sobrealimentación.	● LC.16 - Disfuncións no sistema	N	2
CA4.5 Realizouse a desmontaxe e a montaxe dos elementos que constitúen os sistemas de sobrealimentación e anticontaminación dos motores otto.	● TO.8 - As pezas desmontadas	S	1
CA4.6 Relaciónáronse os procesos de combustión dos motores otto cos residuos contaminantes xerados.	● LC.17 - Os distintos procesos da combustión	S	2
CA4.7 Relaciónáronse as fontes de contaminación do motor cos elementos contaminantes: vapores de combustible, vapores de aceite e residuos de combustión.	● LC.18 - Fontes de contaminación do motor.	S	2
CA4.8 Realizáronse os axustes necesarios no proceso de diagnose de gases de escape nos motores otto.	● LC.19 - Axustes necesarios no proceso de diagnose dos gases nocivos.	N	2
CA4.9 Aplicáronse normas de uso en equipamentos e medios durante o proceso de traballo.	● TO.9 - Normas a ter en conta no manexo deste tipo de medios.	S	3
CA4.10 Tívoise unha actitude ordenada e metódica na realización das actividades.	● LC.20 - Realización das actividades	S	2
CA5.1 Identificáronse os riscos e o nivel de perigo que supón a manipulación de materiais, ferramentas, utensilios e máquinas da área de electromecánica dun taller.	● TO.10 - As instalacións e os medios empregados	S	2
CA5.2 Describíronse as medidas de seguridade e de protección persoal e colectiva que cumpra adoptar na execución das operacións da área de electromecánica.	● LC.21 - Medidas de seguridade de protección persoal e colectiva que compre ter en conta a hora de levar a diante no taller no desenvolvemento das mesmas.	S	2
CA5.3 Identificáronse as causas máis frecuentes de accidentes na manipulación dos materiais, as ferramentas, as máquinas e os equipamentos de traballo empregados nos procesos de electromecánica do vehículo.	● TO.11 - O taller	S	2
CA5.4 Valorouse a orde e a limpeza das instalacións e dos equipamentos como primeiro factor de prevención de riscos.	● TO.12 - O traballo diario no taller	S	2
CA5.5 Clasificáronse os residuos xerados para a súa retirada selectiva.	● LC.22 - Os residuos obtidos e a súa almacenaxe	S	1
CA5.6 Cumpriuse a normativa de prevención de riscos laborais e de protección ambiental nas operacións realizadas.	● TO.13 - Cumprimento da normativa de riscos laborais e de protección ambiental nas operacións realizadas.	S	1
TOTAL			100

4.2.e) Contidos

Contidos
Sistemas de admisión e de escape: tipos de colectores de admisión variable e de escape.
Sistemas de acendemento: por platinos, electrónico indutivo e hall, e electrónico integral nas súas distintas versións.
Elementos dos sistemas de alimentación de combustible dos motores otto: fundamentos de carburación en motores de dous tempos; inxección indirecta e directa.
Parámetros característicos dos sistemas de alimentación.
Manexo de equipamentos de diagnose.
Toma e interpretación de datos.
Sistemas de autodiagnose.
Interpretación de documentación técnica.
Uso e posta a punto de equipamentos e medios.
Procesos de desmontaxe, montaxe e reparación.
Parámetros que cómpre axustar nos sistemas.
Procesos de adaptación e reprogramación dos compoñentes electrónicos.

Contidos
<p>Métodos e técnicas de comprobación dos compoñentes dos sistemas.</p> <p>Tipos de compresores e turbocompresores: constitución e funcionamento.</p> <p>0Procesos de desmontaxe e montaxe.</p> <p>Influencia no rendemento do motor. Presión de soprado.</p> <p>Procesos de desmontaxe e montaxe.</p> <p>Diagnose e reparación.</p> <p>Tipos de mesturas e a súa influencia sobre as prestacións.</p> <p>Constitución e funcionamento dos sistemas anticontaminación.</p> <p>Residuos da combustión.</p> <p>Sistemas de depuración de gases: sondas, sensores, catalizadores, etc.</p> <p>Métodos e técnicas de mantemento.</p> <p>Normas de seguridade laboral e protección ambiental.</p> <p>Riscos inherentes aos procesos e ao manexo de equipamentos e máquinas.</p> <p>Prevención e protección colectiva.</p> <p>Equipamentos de protección individual.</p> <p>Sinalización e seguridade no taller: fichas de seguridade.</p> <p>Xestión ambiental: almacenamento e retirada de residuos.</p> <p>Procesos de desmontaxe e montaxe de motores e sistemas de refrixeración e lubricación.</p>

4.2.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Alimentación nos motores Otto - Coñecer os distintos tipos de circuitos de alimentación de combustible e de aire nestes motores	<ul style="list-style-type: none"> Exposición oral a todo o grupo dos contidos teóricos, utilizando os recursos disponibles na aula-taller. 	<ul style="list-style-type: none"> Recoller información. 	<ul style="list-style-type: none"> Información recollida e seleccionado polo alumno. 	<ul style="list-style-type: none"> Pizarra, proxector, presentacións en power point, programas de aprendizaxe, animacións, simulación, diagnose, búsquedas na internet, etc. Maqueta seccionada da aula-taller de motores Otto no apartado de alimentación do motor. Recursos dixitais 	<ul style="list-style-type: none"> LC.2 - Ruidos anómalos, perdas de combustible ou tomas de aire LC.3 - Sistema ou elemento a tratar. LC.4 - Distintos tipos de documentación técnica LC.8 - Elemento/as dañados a substituír LC.9 - Motivos da avaría. LC.10 - Proceso de desmontaxe/montaxe con documentación técnica. LC.11 - Estados dos compoñentes. LC.15 - Teoría da unidade didáctica LC.19 - Axustes necesarios no proceso de diagnose dos gases nocivos. LC.21 - Medidas de seguridade de protección persoal e colectiva que compoñen ter en conta a hora de levar a diante no taller no desenvolvemento das mesmas. LC.22 - Os residuos obtidos e a súa almacenaxe PE.1 - Características dos combustibles empregados en motores Otto PE.2 - Elementos que forman o sistema de alimentación. TO.1 - Tecnoloxía do sector da Automoción TO.4 - As operacións establecidas na documentación técnica. TO.7 - Limpeza e orden requirida TO.9 - Normas a ter en conta no manexo deste tipo de medios. TO.10 - As instalacións e os medios empregados TO.11 - O taller TO.12 - O traballo diario no taller 	7,0

ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS
PROFESIONAIS

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
					<ul style="list-style-type: none"> • TO.13 - Cumprimento da normativa de riscos laborais e de protección ambiental nas operacións realizadas.	

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Carburación. - Funcionamento do sistema de alimentación con carburador	<ul style="list-style-type: none"> Exposición oral dos contidos teóricos, utilizando os recursos disponibles sobre o tema. 	<ul style="list-style-type: none"> Recoller información. 	<ul style="list-style-type: none"> Información recollida polo alumnado. 	<ul style="list-style-type: none"> Pizarra,proector, presentacións en power point,programas de aprendizaxe, animacións,simulación, diagnose,búsquedas na internet,etc Maqueta do motor. Recursos dixitais 	<ul style="list-style-type: none"> LC.2 - Ruidos anómalos, perdas de combustible ou tomas de aire LC.3 - Sistema ou elemento a tratar. LC.12 - As operacións fetas surtiron o efecto buscado. LC.13 - Características destes elementos. LC.14 - Elementos dos sistemas de sobrealimentación deste tipo de motores LC.15 - Teoría da unidade didáctica LC.16 - Disfuncións no sistema LC.17 - Os distintos procesos da combustión LC.19 - Axustes necesarios no proceso de diagnose dos gases nocivos. LC.20 - Realización das actividades LC.21 - Medidas de seguridade de protección persoal e colectiva que compre ter en conta a hora de levar a diante no taller no desenvolvemento das mesmas. PE.2 - Elementos que forman o sistema de alimentación. PE.3 - Distintos parámetros,presións, caudais,etc PE.5 - Secuencias de funcionamento das distintas fases TO.1 - Tecnoloxía do sector da Automoción TO.7 - Limpeza e orden requirida TO.9 - Normas a ter en conta no manexo deste tipo de medios. TO.10 - As instalacións e os medios empregados TO.12 - O traballo diário no taller 	8,0

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Inxección mecánica e electromecánica - Inxección de gasolina mecánica e electromecánica	<ul style="list-style-type: none"> Exposición oral dos contidos teóricos relacionados con este tipo de inxeccións, utilizando os recursos disponibles. 	<ul style="list-style-type: none"> Recoller información. 	<ul style="list-style-type: none"> Información recollida polo alumno. 	<ul style="list-style-type: none"> Maqueta de motor con estes sistemas de inxección ou vehículo. Pizarra, proxección, presentacións en power point, programas de aprendizaxe, animacións, simulación, diagnose, búsquedas na internet, etc Recursos dixitais 	<ul style="list-style-type: none"> LC.1 - Sensores, actuadores, unidades de control dos sistemas de inxección LC.2 - Ruídos anómalos, perdas de combustible ou tomas de aire LC.3 - Sistema ou elemento a tratar. LC.4 - Distintos tipos de documentación técnica LC.5 - Equipos de diagnose e comprobacións. LC.6 - Información obtida das Unidades de Control. LC.10 - Proceso de desmontaxe/montaxe con documentación técnica. LC.11 - Estados dos compoñentes. LC.18 - Fontes de contaminación do motor. LC.19 - Axustes necesarios no proceso de diagnose dos gases nocivos. LC.21 - Medidas de seguridade de protección persoal e colectiva que compoñen ter en conta a hora de levar a diante no taller no desenvolvemento das mesmas. PE.1 - Características dos combustibles empregados en motores Otto PE.2 - Elementos que forman o sistema de alimentación. PE.3 - Distintos parámetros, presións, caudais, etc PE.4 - Parámetros de funcionamento dos distintos sistemas de inxección PE.5 - Secuencias de funcionamento das distintas fases TO.1 - Tecnoloxía do sector da Automoción TO.3 - Medios e ferramentas empregadas nas distintas operacións levadas a cabo. 	15,0

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
					<ul style="list-style-type: none"> • TO.4 - As operacións establecidas na documentación técnica. • TO.5 - Axustes e parámetros establecidos na documentación correspondente • TO.6 - Memoria das avarías nas UEC. • TO.9 - Normas a ter en conta no manexo deste tipo de medios. • TO.10 - As instalacións e os medios empregados • TO.12 - O traballo diario no taller 	

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
A inxección electrónica - Identificar os distintos tipos de inxección electrónica	<ul style="list-style-type: none"> Exposición oral dos contidos teóricos utilizando os recursos disponibles. 	<ul style="list-style-type: none"> Recoller información. 	<ul style="list-style-type: none"> Información recollida polo alumnado. 	<ul style="list-style-type: none"> Pizarra, proxector, presentacións en power point, programas de aprendizaxe, animacións, simulación, diagnose, búsquedas na internet, etc Recursos dixitais 	<ul style="list-style-type: none"> LC.1 - Sensores, actuadores, unidades de control dos sistemas de inxección LC.3 - Sistema ou elemento a tratar. LC.4 - Distintos tipos de documentación técnica LC.5 - Equipos de diagnose e comprobacións. LC.6 - Información obtida das Unidades de Control. LC.7 - Comparar valores obtidos cos estipulados na documentación técnica LC.9 - Motivos da avaría. LC.19 - Axustes necesarios no proceso de diagnose dos gases nocivos. LC.21 - Medidas de seguridade de protección persoal e colectiva que compoñen o sistema de alimentación. PE.1 - Características dos combustibles empregados en motores Otto PE.2 - Elementos que forman o sistema de alimentación. PE.3 - Distintos parámetros, presións, caudais, etc PE.4 - Parámetros de funcionamento dos distintos sistemas de inxección PE.5 - Secuencias de funcionamento das distintas fases TO.1 - Tecnoloxía do sector da Automoción TO.2 - Toma de parámetros a través dos equipos de diagnose nos puntos e tomas axeitados TO.9 - Normas a ter en conta no manexo deste tipo de medios. TO.10 - As instalacións e os medios empregados 	18,0

ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS
PROFESIONAIS

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
					<ul style="list-style-type: none"> TO.12 - O traballo diario no taller	

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Sobrealimentación no motor otto - Identificar os sistemas de sobrealimentación dos motores otto	<ul style="list-style-type: none"> Exposición oral dos contidos teóricos utilizando os recursos dispoñibles 	<ul style="list-style-type: none"> Recoller información 	<ul style="list-style-type: none"> Información recollida polo alumno 	<ul style="list-style-type: none"> Pizarra, proxector, presentacións, programas de aprendizaxe, animacións, simulación, diagnose, búsquedas na internet, etc. Recursos dixitais 	<ul style="list-style-type: none"> LC.1 - Sensores, actuadores, unidades de control dos sistemas de inxección LC.3 - Sistema ou elemento a tratar. LC.4 - Distintos tipos de documentación técnica LC.5 - Equipos de diagnose e comprobacións. LC.6 - Información obtida das Unidades de Control. LC.7 - Comparar valores obtidos cos estipulados na documentación técnica LC.9 - Motivos da avaría. LC.19 - Axustes necesarios no proceso de diagnose dos gases nocivos. LC.21 - Medidas de seguridade de protección persoal e colectiva que compoñen o taller no desenvolvemento das mesmas. PE.1 - Características dos combustibles empregados en motores Otto PE.2 - Elementos que forman o sistema de alimentación. PE.3 - Distintos parámetros, presións, caudais, etc PE.4 - Parámetros de funcionamento dos distintos sistemas de inxección TO.1 - Tecnoloxía do sector da Automoción TO.2 - Toma de parámetros a través dos equipos de diagnose nos puntos e tomas axeitados TO.9 - Normas a ter en conta no manexo deste tipo de medios. TO.10 - As instalacións e os medios empregados TO.12 - O traballo diario no taller 	6,0

ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS
PROFESIONAIS

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Comprobacións dos sistemas de alimentación de combustible na inxección de gasolina - Comprobar os sistemas de alimentación de inxección electrónica	<ul style="list-style-type: none"> Explicación teórico-práctica das comprobacións nos sistemas de alimentación de combustible así coma seus compoñentes. 	<ul style="list-style-type: none"> Descubrir ubicación de componentes no vehículo. Diagnose e localización de avarías. Comprobar parámetros "in situ" Recoller información e realizar as prácticas correspondentes. 	<ul style="list-style-type: none"> Información recollida polo alumno. Prácticas sobre comprobacións e verificación de compoñentes. Desmontaxe, montaxe e comprobacións, se fose necesario. 	<ul style="list-style-type: none"> Pizarra, proxector, presentacións en power point, programas de aprendizaxe, animacións, simulación, diagnose, búsquedas na internet, etc Vehículo cons sistema axeitado o temario. Maqueta da aula-taller. Recursos dixitais 	<ul style="list-style-type: none"> LC.1 - Sensores, actuadores, unidades de control dos sistemas de inxección LC.2 - Ruídos anómalos, perdas de combustible ou tomas de aire LC.3 - Sistema ou elemento a tratar. LC.6 - Información obtida das Unidades de Control. LC.7 - Comparar valores obtidos cos estipulados na documentación técnica LC.8 - Elemento/as dañados a substituír LC.11 - Estados dos compoñentes. LC.14 - Elementos dos sistemas de sobrealimentación deste tipo de motores LC.15 - Teoría da unidade didáctica LC.16 - Disfuncións no sistema LC.17 - Os distintos procesos da combustión LC.19 - Axustes necesarios no proceso de diagnose dos gases nocivos. LC.21 - Medidas de seguridade de protección persoal e colectiva que compoñen en conta a hora de levar a diante no taller no desenvolvemento das mesmas. LC.22 - Os residuos obtidos e a súa almacenaxe PE.3 - Distintos parámetros, presións, caudais, etc PE.4 - Parámetros de funcionamento dos distintos sistemas de inxección PE.5 - Secuencias de funcionamento das distintas fases TO.4 - As operacións establecidas na documentación técnica. TO.5 - Axustes e parámetros establecidos na documentación 	36,0

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
					correspondente <ul style="list-style-type: none"> • TO.6 - Memoria das avarías nas UEC. • TO.8 - As pezas desmontadas • TO.9 - Normas a ter en conta no manexo deste tipo de medios. • TO.10 - As instalacións e os medios empregados • TO.11 - O taller • TO.12 - O traballo diario no taller 	
TOTAL						90,0

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Inxección Diesel	126

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Caracteriza o funcionamento de sistemas auxiliares nos motores diésel, para o que interpreta as variacións dos seus parámetros e a funcionalidade dos elementos que os constitúen.	SI
RA2 - Localiza avarías nos sistemas auxiliares dos motores diésel, tendo en conta a relación entre os síntomas, os efectos e as súas causas.	SI
RA3 - Mantén os sistemas auxiliares do motor diésel, para o que interpreta e aplica procedementos establecidos segundo as especificacións técnicas.	NO
RA4 - Mantén os sistemas de sobrealimentación e anticontaminación dos motores diésel, para o que interpreta os valores obtidos nas probas de funcionamento do motor.	NO
RA5 - Aplica as normas de prevención de riscos laborais e de protección ambiental, e identifica os riscos asociados, así como as medidas e os equipamentos para os previr.	SI

4.3.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Seguir o circuito do aire na alimentación do motor diesel. 1.2 Seguir o circuito do combustible na alimentación do motor diesel.	1	A alimentación nos motores diesel.	10,0
2.1 Recoñecer os tipos de bombas de alimentación tipo Boch VE e DPC. 2.2 Coñecer os tipos de bombas de inxección en línea.Axustes.	2	Bombas de inxección	30,0
3.1 Coñecer os distintos controis que se lle poden facer a cada un dos distintos sistemas de inxección electrónica diesel. 3.2 Instalar,calibrar e adaptar parámetros das bombas diesel que así o permitan no banco diesel que dispoña o Centro.	3	Comprobacións de elemetos do sistema.	56,0
4.1 Recoñecer os principais compoñentes dos distintos sistemas. Peculiaridades.	4	Regulación electrónica diesel	30,0
TOTAL			126

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exigibles	Peso cualificación (%)
CA1.1 Identifícanse as características dos combustibles utilizados nos motores diésel.	• PE.1 - Coñecementos teóricos da UD	S	6
CA1.2 Identifícanse os elementos que compoñen os sistemas de alimentación dos motores diésel.	• LC.1 - Sobre maqueta motor ou vehículo	S	1
CA1.3 Describiuse o funcionamento dos sistemas de alimentación diésel.	• PE.2 - Coñecementos teóricos da UD.	S	4
CA1.4 Definíronse os parámetros dos sistemas de alimentación dos motores diésel (presións, caudais, temperaturas, etc.).	• PE.3 - Os parámetros dos sistemas de alimentación dos motores diesel:presións, caudais,temperaturas,etc.	S	10
CA1.5 Definíronse os parámetros de funcionamento dos sensores, os actuadores e as unidades de control do sistema de inxección diésel.	• PE.4 - Parámetros de funcionamento dos sensores,os actuadores,UEC ,etc.	S	8
CA1.6 Interpretáronse as características dos sistemas de arranque en frío dos motores diésel.	• PE.5 - Teoría da UD	S	7

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA1.7 Seleccionáronse os axustes que cumpra realizar nos sistemas de inxección dos motores diésel.	• LC.2 - Documentación e análise de parámetros	S	1
CA1.8 Interpretáronse as características que definen as fases de funcionamento do motor diésel (arranque en frío, posquecemento, aceleración e corte de réxime máximo, etc.).	• LC.3 - Sobre vehículo ou maqueta	S	2
CA2.1 Comprobouse a existencia de ruídos anómalos, tomas de aire ou perdas de combustible.	• LC.4 - A comprobación dos sistemas.	N	1
CA2.2 Identificouse o elemento ou o sistema que presente a disfunción.	• LC.5 - O elemento en cuestión	S	1
CA2.3 Seleccionouse e interpretouse a documentación técnica.	• LC.6 - A documentación técnica empregada.	S	1
CA2.4 Seleccionouse o equipamento de medida ou control, e efectuouse a súa posta en servizo.	• TO.1 - Equipamento seleccionado	S	1
CA2.5 Efectuouse a conexión dos equipamentos nos puntos de medida correctos, para o que se realizou a toma de parámetros necesarios.	• TO.2 - Control das correctas conexións	N	1
CA2.6 Extraeuse a información das unidades de xestión electrónica.	• LC.7 - A información obtida a través da diagnose.	N	2
CA2.7 Comparáronse os valores obtidos nas comprobacións cos estipulados na documentación.	• LC.8 - Comparativas obtidas	S	2
CA2.8 Determinouse o elemento ou os elementos que cumpra substituír ou reparar.	• TO.3 - Elementos defectuosos	S	2
CA2.9 Identificáronse as causas da avaría.	• LC.9 - As causas da avaría	S	2
CA2.10 Planificouse de xeito metódico a realización das actividades en previsión de posibles dificultades.	• LC.10 - Procesos axeitados	S	1
CA2.11 Amosouse unha actitude ordenada e metódica na realización das actividades.	• TO.4 - Observancia durante a práctica	S	2
CA3.1 Interpretouse a documentación técnica e determinouse o proceso de desmontaxe e montaxe dos elementos que constitúen os sistemas de alimentación dos motores diésel.	• LC.11 - Documentación técnica e o proceso de desmontaxe e montaxe dos elementos que constitúen os sistemas de alimentación dos motores diésel.	S	2
CA3.2 Seleccionáronse os medios, as ferramentas e os utensilios necesarios en función do proceso de desmontaxe e montaxe.	• TO.5 - Medios axeitados á práctica	S	2
CA3.3 Realizouse a desmontaxe e a montaxe seguindo a secuencia establecida.	• TO.6 - O proceso durante a práctica feita.	S	2
CA3.4 Verificouse o estado dos compoñentes.	• LC.12 - O estado dos compoñentes.	S	3
CA3.5 Realizáronse os axustes de parámetros estipulados na documentación técnica.	• LC.13 - Axustes e parámetros estipulados na documentación técnica.	S	2
CA3.7 Borráronse as memorias de avarías das unidades de mando e efectuouse a recarga de datos nos sistemas de inxección diésel.	• LC.14 - O borrado da memoria na UEC de control motor	S	5
CA3.8 Verificouse que tras as operacións realizadas se restituía a funcionalidade requirida.	• LC.15 - Restitución dos parámetros e a súa comprobación.	S	2
CA3.9 Efectuáronse as operacións coa orde e a limpeza requiridas.	• TO.7 - Sobre a práctica realizada	S	2
CA3.10 Aplicáronse normas de uso en equipamentos e medios, durante o proceso de traballo.	• TO.8 - Sobre equipos e ferramentas	S	2
CA4.5 Realizouse a desmontaxe e a montaxe dos elementos que constitúen os sistemas de sobrealimentación e anticontaminación dos motores diésel.	• TO.9 - Elementos utilizados	S	2
CA4.6 Relaciónáronse os procesos de combustión dos motores térmicos cos residuos contaminantes xerados.	• LC.16 - Resultados do proceso	S	2
CA4.7 Relaciónáronse as fontes de contaminación do motor cos elementos contaminantes (vapores de combustible, vapores de aceite e residuos de combustión).	• LC.17 - As fontes de contaminación do motor e os contaminantes.	S	1
CA4.8 Realizáronse os axustes necesarios no proceso de diagnose de gases de escape nos motores diésel.	• LC.18 - Axustes necesarios no proceso de diagnose de gases de escape nestes motores.	S	2

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exigibles	Peso cualificación (%)
CA4.9 Efectuáronse as operacións coa orde e a limpeza requiridas.	• TO.10 - O desenvolvemento dos procesos coa orde e limpeza requiridas.	S	1
CA4.10 Aplicáronse normas de uso en equipamentos e medios, durante o proceso de traballo.	• TO.11 - Normas empregadas no proceso	S	1
CA5.1 Identifícanse os riscos e o nivel de perigo que supón a manipulación de materiais, ferramentas, utensilios e máquinas da área de electromecánica dun taller.	• LC.19 - Riscos durante as prácticas	S	2
CA5.2 Descríbense as medidas de seguridade e de protección persoal e colectiva que cumpra adoptar na execución das operacións da área de electromecánica.	• PE.6 - Teoría do tema	S	5
CA5.3 Identifícanse as causas máis frecuentes de accidentes na manipulación dos materiais, as ferramentas, as máquinas e os equipamentos de traballo empregados nos procesos de electromecánica do vehículo.	• TO.12 - Na aula-taller	S	2
CA5.4 Valorouse a orde e a limpeza das instalacións e dos equipamentos como primeiro factor de prevención de riscos.	• LC.20 - A orde e limpeza das instalacións e dos equipamentos coma factores de risco.	S	3
CA5.5 Clasifícanse os residuos xerados para a súa retirada selectiva.	• LC.21 - Residuos clasificados e almacenados	N	1
CA5.6 Cumpriuse a normativa de prevención de riscos laborais e de protección ambiental nas operacións realizadas.	• LC.22 - A normativa en vigor.	S	1
TOTAL			100

4.3.e) Contidos

Contidos
Combustibles utilizados nos motores diésel.
Tipos e características dos sistemas de alimentación dos motores diésel: inxección indirecta e directa.
Constitución e funcionamento dos sistemas de alimentación dos motores diésel: bombas rotativas, inxector bomba, inxección common rail, etc.
Parámetros de funcionamento estáticos e dinámicos.
Sensores, actuadores e unidades de xestión.
Sistemas de arranque en frío dos motores diésel.
Identificación de síntomas e disfuncións.
Diagramas guiados de diagnose.
Interpretación e manexo de documentación técnica.
Manexo de equipamentos de diagnose.
Toma e interpretación de datos.
Sistemas de autodiagnose.
Procesos de desmontaxe e montaxe das bombas de inxección.
Posta a punto das bombas de inxección sobre o motor.
Axuste de parámetros nos sistemas de alimentación dos motores diésel.
Mantemento do sistema de arranque en frío.
Substitución e axuste de inxectores.
Axustes e reparación dos sensores e actuadores dos sistemas de inxección diésel.
Procesos de desmontaxe, montaxe e reparación.

Contidos
<p>Procesos de programación dos compoñentes electrónicos.</p> <p>Precaucións no manexo dos sistemas de alimentación e combustibles.</p> <p>0Procesos de desmontaxe e montaxe.</p> <p>Diagnose e reparación.</p> <p>Tipos de mesturas e a súa influencia sobre as prestacións.</p> <p>Constitución e funcionamento dos sistemas anticontaminación.</p> <p>Residuos da combustión.</p> <p>Sistemas de depuración de gases: sondas, sensores, catalizadores, filtros de partículas, etc.</p> <p>Métodos e técnicas de mantemento.</p> <p>Normas de seguridade laboral e protección ambiental.</p> <p>Riscos inherentes aos procesos e ao manexo de equipamentos e máquinas.</p> <p>Prevención e protección colectiva.</p> <p>Equipamentos de protección individual.</p> <p>Sinalización e seguridade no taller: fichas de seguridade.</p> <p>Xestión ambiental: almacenamento e retirada de residuos.</p> <p>Procesos de desmontaxe e montaxe de motores e sistemas de refrixeración e lubricación.</p>

4.3.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
A alimentación nos motores diesel. - Coñecer os distintos tipos de circuitos de alimentación e de aire nos motores diesel.	<ul style="list-style-type: none"> Exposición oral dos contidos teóricos, utilizando os recursos dispoñibles. Comprobación da ubicación xeral sobre maqueta ou vehículo dos diversos tipos de compoñentes dos sistemas de alimentación. 	<ul style="list-style-type: none"> Recoller información. Localizar compoñentes e nomenclatura axeitada. (Vocabulario técnico.) 	<ul style="list-style-type: none"> Información recollida polo alumno. 	<ul style="list-style-type: none"> Encerado, proxector, presentacións, vídeos, animacións, simulación e diagnose. Manuais. Recursos dixitais. 	<ul style="list-style-type: none"> LC.1 - Sobre maqueta motor ou vehículo LC.2 - Documentación e análise de parámetros LC.3 - Sobre vehículo ou maqueta LC.4 - A comprobación dos sistemas. LC.8 - Comparativas obtidas LC.10 - Procesos axeitados LC.13 - Axustes e parámetros estipulados na documentación técnica. LC.16 - Resultados do proceso LC.19 - Riscos durante as prácticas LC.21 - Residuos clasificados e almacenados PE.1 - Coñecementos teóricos da UD PE.2 - Coñecementos teóricos da UD. PE.4 - Parámetros de funcionamento dos sensores, os actuadores, UEC, etc. PE.5 - Teoría da UD PE.6 - Teoría do tema TO.1 - Equipamento seleccionado TO.2 - Control das correctas conexións TO.3 - Elementos defectuosos TO.4 - Observancia durante a práctica TO.5 - Medios axeitados á práctica TO.8 - Sobre equipos e ferramentas TO.9 - Elementos utilizados TO.11 - Normas empregadas no proceso TO.12 - Na aula-taller 	10,0

ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS
PROFESIONAIS

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Bombas de inxección - coñecer os distintos tipos de bombas de inxección empregados en motores diesel.	<ul style="list-style-type: none"> Exposición oral dos contidos teóricos, utilizando os recursos dispoñibles. Vistas de pezas desmontadas que forman parte das bombas diesel. 	<ul style="list-style-type: none"> Recoller información. 	<ul style="list-style-type: none"> información recollida polo alumno. 	<ul style="list-style-type: none"> Encerado,projector, presentacións,videos, animacións,simulación e diagnose.Manuáis. Recursos dixitais. 	<ul style="list-style-type: none"> LC.2 - Documentación e análise de parámetros LC.3 - Sobre vehículo ou maqueta LC.4 - A comprobación dos sistemas. LC.5 - O elemento en cuestión LC.6 - A documentación técnica empregada. LC.8 - Comparativas obtidas LC.10 - Procesos axeitados LC.12 - O estado dos compoñentes. LC.13 - Axustes e parámetros estipulados na documentación técnica. LC.20 - A orde e limpeza das instalacións e dos equipamentos coma factores de risco. LC.22 - A normativa en vigor. PE.3 - Os parámetros dos sistemas de alimentación dos motores diesel:presións, caudais,temperaturas, etc. PE.4 - Parámetros de funcionamento dos sensores,os actuadores, UEC ,etc. PE.5 - Teoría da UD PE.6 - Teoría do tema TO.2 - Control das correctas conexións TO.3 - Elementos defectuosos TO.4 - Observancia durante a práctica TO.5 - Medios axeitados á práctica TO.6 - O proceso durante a práctica feita. TO.7 - Sobre a práctica realizada TO.8 - Sobre equipos e ferramentas 	30,0

ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS
PROFESIONAIS

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
					<ul style="list-style-type: none"> • TO.10 - O desenvolvemento dos procesos coa orde e limpeza requeridas. • TO.11 - Normas empregadas no proceso	

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Comprobacións de elementos do sistema. - coñecer as operacións de ensaio, axuste e calibrado no banco diesel		<ul style="list-style-type: none"> • Explicación teórica oral sobre as principais comprobacións que debemos facer no sistema. • Recoller información. 	<ul style="list-style-type: none"> • Información recollida polo alumno. 	<ul style="list-style-type: none"> • Encerado, proxector, presentacións, vídeos, animacións, simulación e diagnose. Manuais. • Recursos dixitais. 	<ul style="list-style-type: none"> • LC.2 - Documentación e análise de parámetros • LC.3 - Sobre vehículo ou maqueta • LC.4 - A comprobación dos sistemas. • LC.5 - O elemento en cuestión • LC.6 - A documentación técnica empregada. • LC.7 - A información obtida a través da diagnose. • LC.8 - Comparativas obtidas • LC.9 - As causas da avaria • LC.10 - Procesos axeitados • LC.11 - Documentación técnica e o proceso de desmontaxe e montaxe dos elementos que constitúen os sistemas de alimentación dos motores diesel. • LC.12 - O estado dos compoñentes. • LC.13 - Axustes e parámetros estipulados na documentación técnica. • LC.14 - O borrado da memoria na UEC de control motor • LC.15 - Restitución dos parámetros e a súa comprobación. • LC.16 - Resultados do proceso • LC.22 - A normativa en vigor. • PE.3 - Os parámetros dos sistemas de alimentación dos motores diesel: presións, caudais, temperaturas, etc. • PE.4 - Parámetros de funcionamento dos sensores, os actuadores, UEC, etc. • PE.5 - Teoría da UD • PE.6 - Teoría do tema 	56,0

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
					<ul style="list-style-type: none"> • TO.2 - Control das correctas conexións • TO.3 - Elementos defectuosos • TO.4 - Observancia durante a práctica • TO.5 - Medios axeitados á práctica • TO.6 - O proceso durante a práctica feita. • TO.7 - Sobre a práctica realizada • TO.8 - Sobre equipos e ferramentas • TO.10 - O desenvolvemento dos procesos coa orde e limpeza requeridas. • TO.11 - Normas empregadas no proceso 	

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Regulación electrónica diesel - Distinguir e recoñecer as peculiaridades en conxunto no funcionamento dos distintos sistemas de inxección electrónica diesel.	<ul style="list-style-type: none"> Exposición teórico-práctica da comprobación e verificación dos sistemas de inxección diesel e dos compoñentes. 	<ul style="list-style-type: none"> Recoller información. Realizar as prácticas de verificación e control dos compoñentes. 	<ul style="list-style-type: none"> Información recollida polo alumno. 	<ul style="list-style-type: none"> Encerado,proyector, presentacións,videos, animacións,simulación e diagnose.Manuais. Recursos dixitais. 	<ul style="list-style-type: none"> LC.2 - Documentación e análise de parámetros LC.3 - Sobre vehículo ou maqueta LC.4 - A comprobación dos sistemas. LC.5 - O elemento en cuestión LC.6 - A documentación técnica empregada. LC.7 - A información obtida a través da diagnose. LC.8 - Comparativas obtidas LC.10 - Procesos axeitados LC.11 - Documentación técnica e o proceso de desmontaxe e montaxe dos elementos que constitúen os sistemas de alimentación dos motores diesel. LC.12 - O estado dos compoñentes. LC.13 - Axustes e parámetros estipulados na documentación técnica. LC.14 - O borrado da memoria na UEC de control motor LC.15 - Restitución dos parámetros e a súa comprobación. LC.17 - As fontes de contaminación do motor e os contaminantes. LC.18 - Axustes necesarios no proceso de diagnose de gases de escape nestes motores. LC.20 - A orde e limpeza das instalacións e dos equipamentos coma factores de risco. LC.21 - Residuos clasificados e almacenados LC.22 - A normativa en vigor. PE.4 - Parámetros de funcionamento dos sensores,os actuadores, UEC ,etc. PE.5 - Teoría da UD 	30,0

ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS
PROFESIONAIS

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
					<ul style="list-style-type: none"> • PE.6 - Teoría do tema • TO.1 - Equipamento seleccionado • TO.2 - Control das correctas conexións • TO.3 - Elementos defectuosos • TO.4 - Observancia durante a práctica • TO.5 - Medios axeitados á práctica • TO.7 - Sobre a práctica realizada • TO.8 - Sobre equipos e ferramentas • TO.9 - Elementos utilizados • TO.10 - O desenvolvemento dos procesos coa orde e limpeza requeridas. • TO.11 - Normas empregadas no proceso 	
TOTAL						126,0

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Sistemas de sobrealimentación en motores diesel	20

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Localiza avarías nos sistemas auxiliares dos motores diésel, tendo en conta a relación entre os síntomas, os efectos e as súas causas.	SI
RA3 - Mantén os sistemas auxiliares do motor diésel, para o que interpreta e aplica procedementos establecidos segundo as especificacións técnicas.	NO
RA4 - Mantén os sistemas de sobrealimentación e anticontaminación dos motores diésel, para o que interpreta os valores obtidos nas probas de funcionamento do motor.	NO
RA5 - Aplica as normas de prevención de riscos laborais e de protección ambiental, e identifica os riscos asociados, así como as medidas e os equipamentos para os previr.	NO

4.4.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Coñecer as características e o funcionamento de turbocompresores de xeometría variable e fixa.	1	O turbocompresor e outros sobrealimentadores	10,0
2.1 Comprender a aprender os procesos de verificación e control dos distintos sobrealimentadores nos motores diesel.	2	Comprobación dos compoñentes do sistema	10,0
TOTAL			20

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA2.1 Comprobase a existencia de ruídos anómalos, tomas de aire ou perdas de combustible.	• TO.1 - Sobre vehículo ou maqueta	S	2
CA2.2 Identifícase o elemento ou o sistema que presente a disfunción.	• TO.2 - Elemento defectuoso	N	3
CA2.3 Seleccionouse e interpretouse a documentación técnica.	• LC.1 - Documentación axeitada	N	2
CA2.4 Seleccionouse o equipamento de medida ou control, e efectúase a súa posta en servizo.	• TO.3 - Equipos seleccionados	S	2
CA2.5 Efectúase a conexión dos equipamentos nos puntos de medida correctos, para o que se realizou a toma de parámetros necesarios.	• TO.4 - Correcto conexiónado	S	2
CA2.6 Extraeuse a información das unidades de xestión electrónica.	• LC.2 - Información da diagnose	N	3
CA2.7 Comparáronse os valores obtidos nas comprobacións cos estipulados na documentación.	• LC.3 - Comprobar diferencias	S	2
CA2.8 Determinouse o elemento ou os elementos que cumpra substituír ou reparar.	• TO.5 - Elemento defectuoso	S	3
CA2.9 Identifícanse as causas da avaría.	• TO.6 - Avarías detectadas	S	1
CA2.10 Planificouse de xeito metódico a realización das actividades en previsión de posibles dificultades.	• LC.4 - Proceso de realización das prácticas	S	2
CA2.11 Amosouse unha actitude ordenada e metódica na realización das actividades.	• TO.7 - Observancia durante o proceso	S	3
CA3.1 Interpretouse a documentación técnica e determinouse o proceso de desmontaxe e montaxe dos elementos que constitúen os sistemas de alimentación dos motores diésel.	• LC.5 - Documentación necesaria	N	1

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exigibles	Peso cualificación (%)
CA3.2 Seleccionáronse os medios, as ferramentas e os utensilios necesarios en función do proceso de desmontaxe e montaxe.	• LC.6 - Medios e ferramentas axeitadas	S	2
CA3.3 Realizouse a desmontaxe e a montaxe seguindo a secuencia establecida.	• LC.7 - Desmontaxe e montaxe segundo a orde establecida	N	1
CA3.4 Verificouse o estado dos compoñentes.	• LC.8 - O estado dos compoñentes	S	2
CA3.5 Realizáronse os axustes de parámetros estipulados na documentación técnica.	• LC.9 - Control e axuste de parámetros	S	2
CA3.6 Realizouse o mantemento dos sistemas de mellora da temperatura de aire de admisión.	• LC.10 - O mantemento dos sistemas.	S	3
CA3.9 Efectuáronse as operacións coa orde e a limpeza requiridas.	• TO.8 - Orde e limpeza durante o proceso	S	1
CA3.10 Aplicáronse normas de uso en equipamentos e medios, durante o proceso de traballo.	• TO.9 - Correcta utilización	S	1
CA4.1 Interpretáronse as características dos sistemas de sobrealimentación utilizados nos motores diésel.	• PE.1 - Características dos sistemas de sobrealimentación nos motores diésel.	S	20
CA4.2 Identificáronse os elementos que compoñen o sistema de sobrealimentación do motor diésel.	• LC.11 - Os compoñentes dos sistemas de sobrealimentación.	S	2
CA4.3 Descríbense as características dos sistemas anticontaminación utilizados nos motores diésel.	• PE.2 - As características dos sistemas anticontaminación en diésel.	S	20
CA4.4 Diagnosticáronse posibles disfuncións no sistema de sobrealimentación.	• LC.12 - Disfuncións nos sistemas de sobrealimentación.	S	2
CA4.5 Realizouse a desmontaxe e a montaxe dos elementos que constitúen os sistemas de sobrealimentación e anticontaminación dos motores diésel.	• LC.13 - Os compoñentes dos sistemas.	S	2
CA4.9 Efectuáronse as operacións coa orde e a limpeza requiridas.	• TO.10 - A realización das programacións	S	1
CA4.10 Aplicáronse normas de uso en equipamentos e medios, durante o proceso de traballo.	• TO.11 - Observancia das normas	S	1
CA5.1 Identificáronse os riscos e o nivel de perigo que supón a manipulación de materiais, ferramentas, utensilios e máquinas da área de electromecánica dun taller.	• LC.14 - Riscos durante o proceso	S	3
CA5.2 Descríbense as medidas de seguridade e de protección persoal e colectiva que cumpre adoptar na execución das operacións da área de electromecánica.	• LC.15 - Normas a ter en conta	S	3
CA5.3 Identificáronse as causas máis frecuentes de accidentes na manipulación dos materiais, as ferramentas, as máquinas e os equipamentos de traballo empregados nos procesos de electromecánica do vehículo.	• LC.16 - Causas frecuentes que suceden nestes procesos	S	3
CA5.5 Clasificáronse os residuos xerados para a súa retirada selectiva.	• LC.17 - Resíduos xerados nos procesos de combustión.	S	2
CA5.6 Cumpriuse a normativa de prevención de riscos laborais e de protección ambiental nas operacións realizadas.	• LC.18 - A normativa sobre a protección medioambiental e de prevención de riscos laborais.	S	3
TOTAL			100

4.4.e) Contidos

Contidos
Tipos e características dos sistemas de alimentación dos motores diésel: inxección indirecta e directa.
Parámetros de funcionamento estáticos e dinámicos.
Diagramas guiados de diagnose.
Toma e interpretación de datos.
Axuste de parámetros nos sistemas de alimentación dos motores diésel.

Contidos
<p>Substitución e axuste de inxectores.</p> <p>Axustes e reparación dos sensores e actuadores dos sistemas de inxección diésel.</p> <p>Tipos de compresores e turbocompresores: constitución e funcionamento.</p> <p>0Procesos de desmontaxe e montaxe.</p> <p>Influencia no rendemento do motor. Presión de soprado.</p> <p>Procesos de desmontaxe e montaxe.</p> <p>Diagnose e reparación.</p> <p>Tipos de mesturas e a súa influencia sobre as prestacións.</p> <p>Constitución e funcionamento dos sistemas anticontaminación.</p> <p>Residuos da combustión.</p> <p>Métodos e técnicas de mantemento.</p> <p>Normas de seguridade laboral e protección ambiental.</p> <p>Riscos inherentes aos procesos e ao manexo de equipamentos e máquinas.</p> <p>Prevención e protección colectiva.</p> <p>Equipamentos de protección individual.</p> <p>Sinalización e seguridade no taller: fichas de seguridade.</p> <p>Xestión ambiental: almacenamento e retirada de residuos.</p> <p>Procesos de desmontaxe e montaxe de motores e sistemas de refrixeración e lubricación.</p>

4.4.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
O turbocompresor e outros sobrealimentadores - Coñecer os principais sistemas de sobrealimentación dos motores diesel	<ul style="list-style-type: none"> Exposición oral dos contidos, utilizando os recursos dispoñibles. 	<ul style="list-style-type: none"> Recoller información. 	<ul style="list-style-type: none"> Información recollida polo alumno 	<ul style="list-style-type: none"> Encerado, proxector, presentacións, vídeos, programas de aprendizaxe, simulacións, diagnose, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> LC.1 - Documentación axeitada LC.3 - Comprobar diferencias LC.5 - Documentación necesaria LC.7 - Desmontaxe emontaxe segundo a orde establecida LC.8 - O estado dos compoñentes LC.10 - O mantemento dos sistemas. LC.11 - Os compoñentes dos sistema de sobrealimentación. LC.13 - Os compoñentes dos sistemas. LC.14 - Riscos durante o proceso LC.16 - Causas frecuentes que suceden nestes procesos LC.18 - A normativa sobre a protecció medioambiental e de prevención de riscos laborais. PE.1 - Características dos sistemas de sobrealimentación nos motores diesel. PE.2 - As características dos sistemas anticontaminación en diesel. TO.1 - Sobre vehículo ou maqueta TO.2 - Elemento defectuoso TO.3 - Equipos seleccionados TO.4 - Correcto conexionado TO.6 - Avarías detectadas TO.7 - Observancia durante o proceso TO.8 - Orde e limpeza durante o proceso TO.9 - Correcta utilización TO.10 - A realización das programacións 	10,0

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
					<ul style="list-style-type: none"> • TO.11 - Observancia das normas 	
Comprobación dos compoñentes do sistema - Comprobación de elementos	<ul style="list-style-type: none"> • Exposición teórico-práctica da comprobación dos elementos do sistema de sobrealimentación. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoller información e realizar as prácticas de comprobación e verificación. 	<ul style="list-style-type: none"> • Información recollida polo alumno. • Prácticas sobre a comprobación e verificación de compoñentes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Material de prácticas. Maquetas. • Proxector, encerado, velleda, vídeos, animacións, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> • LC.1 - Documentación axeitada • LC.2 - Información da diagnose • LC.4 - Proceso de realización das prácticas • LC.6 - Medios e ferramentas axeitadas • LC.8 - O estado dos compoñentes • LC.9 - Control e axuste de parámetros • LC.10 - O mantemento dos sistemas. • LC.12 - Disfuncións nos sistemas de sobrealimentación. • LC.15 - Normas a ter en conta • LC.17 - Resíduos xerados nos procesos de combustión. • LC.18 - A normativa sobre a protección medioambiental e de prevención de riscos laborais. • PE.2 - As características dos sistemas anticontaminación en diesel. • TO.1 - Sobre vehículo ou maqueta • TO.3 - Equipos seleccionados • TO.5 - Elemento defectuoso • TO.7 - Observancia durante o proceso • TO.8 - Orde e limpeza durante o proceso • TO.9 - Correcta utilización • TO.10 - A realización das programacións • TO.11 - Observancia das normas 	10,0
TOTAL						20,0

5. Mínimos exigibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

MÍNIMOS EXIXIBLES:

Os mínimos exigibles para acadar a avaliación positiva do módulo son aqueles que así se sinalan nos subapartados 4.d de cada unha das unidades didácticas nas que este se divide.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN:

O criterio con respecto ó tipo de contido será:

CONTIDOS CONCEPTUAIS..... ATA 40% da calificación

Exames, exercicios escritos, proxectos de cada unidade didáctica

CONTIDOS PROCIDIMENTAIS...ATA 30% da calificación

Valorar as prácticas realizadas tendo en conta:

1. Seguridade e cumprimento das normas medioambientais e de protección persoal
2. Resultado final da montaxe ou práctica
3. Autonomía, habilidade e destreza para a realización das prácticas propostas

Cada incumprimento das normas de seguridade restará da nota deste apartado 0,5 puntos

CONTIDOS ACTITUDINAIS....ATA 30% da calificación

Valorar, tendo en conta:

1. O traballo individual ou en grupo realizado.
2. Limpeza, recollida das ferramentas e do material utilizado
3. Traballos realizados, exercicios ou follas de traballo propostas.

a. Instrumentos de avaliación:

A calificación de cada unidade didáctica sairá dos resultados obtidos polo alumno nas probas escritas, táboas de observación e listas de cotexo establecidos nesta programación, segundo a ponderación recollida nos subapartados 4.d. Para poder superar o módulo, o alumno deberá acadar unha calificación de, polo menos, 5 sobre 10 en todas e cada unha das unidades didácticas que conforman o módulo.

b. Avaliación parcial e final:

A calificación parcial de cada avaliación sairá da suma ponderada de cada unha das calificacións obtidas nas unidades didácticas traballadas no devandito trimestre, segundo o peso establecido no apartado 3 desta programación.

A nota final será a suma ponderada da calificación obtida en cada unidade didáctica segundo o peso expresado en "%" no apartado 3 desta programación.

A cualificación mínima para que unha actividade, proba escrita ou proba práctica, seña tida en conta no cálculo das cualificacións será de 4 puntos sobre 10. Se a cualificación obtida é inferior a 4 puntos sobre 10, o alumno deberá recuperar a parte ou partes correspondentes na avaliación final.

Os redondeos necesarios faranse de acordo á seguinte táboa:

De 0 a 1,9: Calificación 1

De 2 a 2,9: Calificación 2

De 3 a 3,9: Calificación 3

De 4 a 4,9: Calificación 4

De 5 a 5,9: Calificación 5

De 6 a 6,9: Calificación 6

De 7 a 7,9: Calificación 7

De 8 a 8,9: Calificación 8

De 9 a 9,9: Calificación 9

10 :Calificación 10

c. Ausencias e sancións:

As ausencias non xustificadas ás probas teóricas ou prácticas avaliadas conlevarán unha calificación de 0 sobre 10 na devandita proba. Só se admitirá xustificación por motivos de saúde (enfermidade grave que impida a asistencia á realización da proba), deber inescusable debidamente documentado (citación xudicial inaprazable...) ou outros criterios de forza maior que o profesor valore como ausencias xustificables.

Así tamén condutas deshonestas como copiar durante unha proba (ou acción similar ou relacionada) sancionaránse cun 0 sobre 10 nesa proba.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

O alumnado que non supere o módulo non poderá acceder á FCT, polo que deberá seguir asistindo ao centro con regularidade e no horario establecido. Durante estas sesións proporánse ao alumno actividades encamiñadas a acadar os mínimos exixibles definidos na programación co obxectivo de recuperar a materia.

Ademáis, o alumno ten dereito a unha proba de recuperación cuxa data será establecida e publicada polo propio centro. Dita recuperación abranguerá os contidos recollidos nesta programación e consistirá nunha proba escrita a cal tamén incluírá unha parte práctica. A baremación de cada parte figurará no propio exercicio.

En caso de acadar unha calificación positiva (de polo menos 5 sobre 10), a nota final será de 5 sobre 10, sexa cal sexa a nota final acadada na proba de recuperación.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

Aqueles alumnos que perderan a avaliación continua por mor da acumulación de faltas de asistencia non xustificadas (segundo o establecido no artigo 25 da Orde do 12 de xullo de 2011) terán dereito a unha proba de avaliación extraordinaria (de acordo ao establecido no artigo 25.5 da Orde do 12 de xullo de 2011).

No caso do módulo de "SISTEMAS AUXILIARES DO MOTOR", o número de faltas sen xustificar correspondentes á perda de avaliación continua é do 10% da duración do módulo.(30 sesións)

Dita proba extraordinaria comporase de contidos recollidos nesta programación e consistirá nunha proba escrita a cal tamén incluírá unha parte práctica. A baremación de cada parte figurará no propio exercicio.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

Comprende a avaliación da programación e da actuación do profesor. Implica un proceso de reflexión para valorar, en función dos logros alcanzados, a idoneidade da programación e do sistema de ensino, co fin de introducir melloras no proceso.

Ao finalizar cada mes realizaremos unha avaliación da programación onde se analizarán os resultados obtidos, a selección dos contidos, a secuenciación, a temporalización, a adecuación entre os criterios de avaliación e os instrumentos utilizados, as medidas de atención aos alumnos con necesidade específica de apoio educativo e o clima da clase.

O final do curso o profesor completará un formulario por cada módulo que impartiu no que se recollerán os seguintes aspectos:

Porcentaxe dos contidos traballados, xustificación dos que non se puideron completar.

Porcentaxe do alumnado que supera o módulo e de aqueles que non acadaron os obxectivos mínimos.

Actividades complementarias e extraescolares realizadas.

Acordos cara o curso vindeiro.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

Farase unha avaliación inicial na primeira semana dende o inicio das clases co obxecto de determinar o grado ou nivel de preparación dos alumnos e poder adecuar os contidos os seus coñecementos.. Este ano a avaliación inicial adiantouse con motivo das medidas adoptadas por causa da COVID19.

Utilízase para valorar habilidades, destrezas, actitudes, coñecementos e dificultades que teñen os alumnos ao comezar o curso. Coñecida a situación de partida dos alumnos o proceso de avaliación valorará principalmente o progreso do alumno/a.

Como instrumento de avaliación, empregarase a observación directa, durante a primeira semana do curso, con debates e formulación de

preguntas. Tamén se valorarán os informes personalizados AL035 do curso anterior co fin de recuperar ou reforzar aprendizaxes do curso anterior. Mediante a observación sistemática da actividade e comportamento do alumno recolleranse o maior número posible de datos. Realizarase unha proba escrita de temas relacionados co módulo e de coñecementos xerais. Deste xeito teremos unha información inicial moi valiosa para posteriores formacións de grupos de traballo, atención especial a alumnos que mostran ter algún tipo de carencia etc.. En calquera caso a avaliación inicial non terá un valor de cualificación senón que terá un valor unicamente informativo e sempre de carácter reservado.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

Solicitarase profesorado de apoio con coñecementos técnicos ó Departamento de Orientación, que garanticen a mellor atención a todos os alumnos. Realizaranse adaptacións na Metodoloxía segundo ás discapacidades que poida presentar o alumnado, sempre que se poida. Atención individualizada, para superar posibles atrancos. Traballo para facer no domicilio do alumno ou fora do Centro.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

Educación ambiental, inculcando ó alumnado a responsabilidade no tratamento de combustibles, aceites e graxas, así como na importancia da redución das emisións contaminantes. É moi importante nunha profesión coma a que nos ocupa o tema de Educación Ambiental dado que se supón que o longo da vida laboral ou profesional deberá seguir e cumprir toda unha serie de normas que contribúan a manter e mellorar as condicións medioambientais do noso planeta.

Educación para o consumidor informando ó alumnado da situación do mercado e de prezo. Importancia dun consumo responsable.

Educación para a igualdade, inculcando ó alumnado, o compañeirismo e o respecto ó individuo e a convivencia dentro dun grupo.

Educación para a saúde, inculcando ó alumnado as normas de seguridade e hixiene no traballo.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

As programadas polo departamento de Automoción e polo departamento de Actividades Extraescolares do IES da Cañiza o inicio do curso. Na primeira quincena de outubro aprobaranse as actividades propostas polos distintos departamentos no Consello Escolar do Centro para figurar dentro de Programación Xeral.

10. Outros apartados

10.1) Utilización da biblioteca escolar do Centro.

En canto as instrucións da Dirección xeral de Centros e Recursos Humanos en relación coa organización e o funcionamento das bibliotecas escolares, durante o curso 2017/18 nos centros docentes da Comunidade Autónoma, cómpre dicir que a biblioteca escolar é o espazo natural de achegamento á información en calquera formato, incluído o electrónico. As bibliotecas deben ser espazos de integración da cultura impresa e dixital. No caso dos Ciclos Formativos, en especial os de Grao Medio, parece que o alumnado non ten necesidade de ler ningún libro agás os de texto. Para tratar de paliar esta "anomalía" procuramos atraelos con revistas e ferramentas informáticas aplicadas á profesión para a que se están formando. No propio libro de texto recomenda páxinas web onde se poden ampliar coñecementos e que en moitos casos complementan a formación e información obtida dun determinado tema. Xa no tocante a tratar de facer algún tipo de lectura obrigatoria con material e documentación das instalacións do centro debería ser, o meu entender, unha iniciativa do Departamento ó completo para non chocar coa posible resistencia deste alumnado, dado que en xeral en todo o seu período de formación foron de pouco ler, nin os xornais de noticias. Na biblioteca despoñen de catro ordenadores de sobremesa para buscar información referida ó Ciclo.